UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Septima est horribilis desp[er]ationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

Sexta eſt ignominia cōfu
ſibilis deriſiōis. q̄z vicz ignominioſe ꝛ cō
fuſibiliter fuit deriſus ꝛ vilipēſus a miſtrꝫ
pōtificū. Et hoc p̄cipue tripl'r. ¶ Primo
p̄cioſam ei⁹ faciē cōſpuēdo. Mos em̄ erat
iudeoꝝ cōſpuere in faciē hoīs ꝯtēpti ꝛ de/
ſpecti. O q̄d turpi⁹: q̄d deſpecti⁹: q̄d igno
minioſius/q̄ꝫ in illā clariſſimā faciē cōſpue
re: Bern. Vultū tuū dn̄e ieſu deſiderabi/
lē in quē deſiderāt āgeli p̄ſpicere/ſputꝫ inq̄
nauerunt. Eſa. l. Faciē meā non auerti ab
increpantib⁹ ꝛ cōſpuētib⁹ in me. Secun
do barbā euellendo. Eſa. l. Corp⁹ meū de
di p̄cutientib⁹: ꝛ genas meas vellentibus
¶ Tertio ipm̄ p̄cutiēdo. Nā colaphis eū
ceciderunt ꝛ faciē ei⁹ velauerunt: velatāq̄ꝫ
palmis p̄cuſſerunt: ſicut p̄cuti ſolent fatui
et deſpecti/ dicēdo. Propheti za nob̄ chr̄e
q̄s eſt q̄ te p̄cuſſit: deridendo vicz eum vt
falſum ꝓphetam. Scd̄ꝫ aliq̄s velauerunt
faciē ei⁹ ne videntes benigniſſimā faciem
illā pietate vincerent̄. Eſa. liij. Abſcōdi/
tus eſt vult⁹ eius. Beda. O īſana cecitas
iudeoꝝ q̄ illā deſiderabilē faciē quam coꝝ
p̄es aduenturā tanto deſiderio deſidera/
uerant: ipſi infelices q̄n eam p̄n̄tem habu
erūt tā ignominioſe velauerūt: ideo deme
ruerūt ne illaꝫ cognoſcerēt. Idē. Velaue/
runt eū nō vt ip̄e coꝝ ſcelera nō videat: ſed
vt a ſeipſis faciē eius abſcondat. Hec ille.
Chry. Celi ꝛ terre dn̄s ceſus ſuſtinet ꝛ pa
tit̄ impioꝝ ridicula: formā nob̄ patientie
p̄bens. Idē. Attēde q̄ euāgeliſta cū ſum/
ma diligētia q̄ vident̄ eē exprobratiſſima
exponit/nihil occultās aut verecūdās: ſed
gl'iaꝫ exiſtimās maximā dn̄atorē orbis ter
raꝝ talia p̄ nobis ſuſtinere. Hoc aūt lega
mus ꝯtinue: hoc noſtre mēti inſcribamus
et in his gl'iemur. Hec ille. O bn̄dicte ie/
ſu q̄ꝫ tibi dura fuit nox iſta in q̄ a principio
vſq̄ꝫ ad finē q̄etem neſcis: ſed nūc vno mo
do: nūc alio/corp̄e ꝛ aīo fatigarꝫ. O amā
tiſſime ieſu q̄ntū me p̄cc̄ōrem dilexiſti quē
cū tot laborib⁹: paſſionib⁹: ꝛ iniurijs rede
miſti. O mens humana cur tādura es vt
dn̄o tuo cōpati negligas: q̄ pro cōpaſſione
tua ſputꝫ deturpat̄. alapis cedit̄: ꝛ a perſo
nis viliſſimis indigniſſime tractat̄. Heu
heu q̄d erat inſpicere illos ſeuientes in eū:
alios trahētes capillos: alios in faciē ei⁹
conſpuentes: ꝛ alios ignominioſe p̄cutien
tes. O dulcis ieſu q̄ntūꝫ nos dilexiſti. ſed
heu nos miſeri nō te diligim⁹. O cor hūa
nū vince torporē tuū: ꝛ oēm affectū tuūm
porrige chr̄o ieſu. Moral'r illi conſpuūt in
faciē chr̄i q̄ blaſphemāt. q̄z deo ꝯtumeliaꝫ
et ignominiā inferūt. Itē ſm̄ Grego. Illi
in faciē chr̄i cōſpuūt q̄ ſctōs ꝛ iuſtos in p̄/
ſenti cōfutāt. Illi velant oculos chr̄i q̄ ve
ritatē celāt ꝛ falſitatē fouēt: ſicut falſi iudi
ces ꝛ aduocati. Illi p̄cutiūt q̄ paupes op
primūt. iuxta illō Mat. xxv. Quādiu vni
ex his minimis feciſtꝫ: mihi feciſtꝫ. Item
ſm̄ Bedā oēs falſi chr̄iani chr̄m colaphi/
zant qui chr̄m ore fatent̄: factꝫ aūt negāt.

Septia eſt ignominia hor
ribilis deſpationis. ſ. ipſius maledicti p̄di
toris iude: q̄ lꝫ grauiſſimā ignominiā chri
ſto fecerit eum vēdendo atq̄ꝫ tradendo: tn̄
multo grauiorē deſpando. Hiero. Iudas
plus chr̄m offendit deſpando q̄ꝫ vēdendo
ꝛ tradēdo. q̄z deſpando peccauit ꝯtra dei/
tatē. ſ. miſcd̄ie infinitatē. et tradēdo ꝯ hu
manitatē. Sicut ḡ dr̄ euāgeliſta: vidēs iu
das q̄ dānat⁹ eſſet: penitētia duct⁹ retulit
triginta argenteos p̄ncipibus ſacerdotū
et ſeniorib⁹. Orige. Sed quō vidit iudas
q̄m damnat⁹ eſt: nondū em̄ a pilato fuerat
interrogat⁹: forſitan dicet aliq̄s q̄m cōſide
ratione mentꝫ ſue vidit exitum rei ex eo q̄
traditū aſpexit. Alius aūt dicet: q̄m quod
ſcriptū eſt: videns iudas q̄z cōdemnat⁹ ē:
ad iudam refert̄. tunc em̄ ſenſit malū ſuū.
et intellexit ſe cōdemnatū Hec ille. Iudas
itaq̄ꝫ ſic p̄nia duct⁹ ꝓpter enormitatē facti:
retulit ꝛc. Chry. Vide q̄m p̄niam agit q̄n
cōpletū eſt ꝛ finē accepit. p̄ct̄m. Nō em̄ p̄/
mittit diabolus eos q̄ nō vigilant videre
malū anteq̄ꝫ p̄ficiāt. Hec ille. Referēs igi
tur iudas triginta argenteos q̄ſi eodē p̄/
cio q̄ chr̄m vēdidit poſſet redimere dicēs
Peccaui tradēs ſanguinē iuſtū. Dic Gra
tian⁹ de p̄nia diſt. j. c. His p̄ratis. Arbi/
troꝛ q̄ etiam Iudas potuiſſet miſeratione
dn̄i nō excludi a venia ſi p̄niam non apud
iudeos ſed apō chr̄m agere voluiſſꝫ. Hec
ille. Sed miſer Iudas deſpat⁹ ex horrore
culpe/nō auſus eſt ad dn̄m ſuuꝫ redire: ſed
ad iudeos iuit q̄ deriſerūt eū di. Quid ad
nos. ſ. de p̄ctō tuo. Tu videris. i. ad reſpe/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ctat videre factũ tuũ. Non eſt nobis cura
de te: ſufficit nobis tenere eũ. Uides igit᷑ q᷑
eũ perideret: piecit argenteos in tẽplo vñ
capti fuerãt. Et abiẽs deſpat⁹ laq̃o ſe ſuſ-
pẽdit. et ſuſpẽſus crepuit medi⁹: vt habet᷑
Act. j. q᷑ vicꝫ imũdiſſim⁹ ei⁹ ſpũs nõ de-
bebat exire ꝑ os qd paulo añ tetigerat os
mũdiſſimũ dñi. Raban⁹. Suſpẽdit autẽ
ſe laq̃o: vt ſe oſtẽderet celo terreqꝫ ꝓſum.
Leo papa. Sceleratior oibꝫ ꝑ iuda atqꝫ in-
felicior extitiſti: quẽ nõ pnia reuocauit ad
dñm: ſed deſꝑatio traxit ad laqueũ. Idẽ.
Difficile eſt vt bono peragant᷑ exitu: q̄ ma-
lo inchoata ſunt pncipio. O neq̃ſſime iuda
q̃d tibi ꝓfuit auaricia tua: argẽteos reddi-
diſti ⁊ teipm diabolo ⁊ laq̃o mortꝫ tradi-
diſti. O miſer iuda tu totũ ꝑdidiſti corp⁹:
aiam ⁊ pecuniã. Sic ⁊ vſurarij: ſimoniaci:
et oẽs auari totũ in fine ꝑdũt. Eccl. x. Cũ
morief᷑ hõ hereditabit beſtias: ſerpẽtes: ⁊
vmes. Beſtie. i. executores ⁊ heredes q̃
dicunt᷑ beſtie a vaſtãdo/ accipiũt pecuniã ⁊
hereditatẽ terrenã. Serpentes. i. demões
aiam. vermes corpus. O q̃ꝫ multi ſunt q̃
ꝓditorẽ iudã execrant᷑: ⁊ tñ ipſi iude ſimi-
les inueniunt᷑ ⁊ ei⁹ ſocij atqꝫ frẽs dici me-
rent. ¶ Primo q̃ indignant᷑ ⁊ murmurant
de his q̃ dño offerunt᷑ vel ꝓ dño dantur.
Multi q̃ꝑpe ſunt q̃ plus timẽt ꝓ deo dena-
riũ exponere q̃ꝫ q̃nqꝫ ſolidos ꝓ vẽtre: q̃ q̃ſi
ꝑdita exiſtimãt q̃ ꝓ deo dant᷑ aut fiũt: dicẽ-
tes cũ iuda: vt q̃d ꝑditio hec. ¶ Secũdo
q̃ verbis aut ſignis ſimulãt aliq̃s diligere
et tñ ɔ̃triũ gerũt in corde ⁊ faciunt in ope.
ꝑ. Qñ bonũ fari ⁊ corde malũ meditaris
Oſcla q̃ iudas dño dedit: hec mihi tu das
Et generalr̃ oẽs ꝓditores hi frẽs atqꝫ ſo-
cij iude. ¶ Tertio/ illi q̃ ſig̃ tm̃ deuotiõis
et reuerẽtie hñt exteri⁹: interi⁹ ãt ꝓpoſitũ
gerũt ꝑſeuerandi in pctis: hi cũ Iuda ſub
ſigno amicicie ⁊ reuerẽtie iniuriã atqꝫ irre-
uerentiã dño faciunt. ¶ Quarto/ vſurarij
ſacrilegi decimas ⁊ res eccliaſticas defrau-
dantes. Et generalr̃ oẽs auari q̃ ꝓpt᷑ auari-
ciã chꝛm̃ derelinquũt. hi ſiles iude: q̃ ꝓpt᷑
auariciã dñm vẽdidit. Uſurarij etiã ven-
dunt tp̃s qd dñs poſuit in ſua ptãte. ideo
q̃dãmõ dicunt᷑ dñm vẽdere. Sacrilegi ãt
res eccliaſticas chꝛiſto ptinentes defrau-
dant: queãdmodũ ⁊ iudas pecuniã acce-
pit de tẽplo. Acceperũt eñi pncipes ſacer-
dotũ pecuniã illam non de ꝓprijs burſis:
ſed de gazophilacio tẽpli. ¶ Quinto: ſpe-
cialiter auari ſacerdotes q̃ curam q̃dẽ pe-
cuniarꝫ habẽt: ſed nõ aiarꝫ. q2 de pecunia
q̃dem ſolliciti ſunt: de aiabꝫ ꝟo minime.
¶ Sexto/ ſimoniaci: q̃ vel bñficia ſimoni-
ace ꝑ auariciã obtinẽt: vl᷑ etiã ipa ſacramẽ-
ta vendũt: et pcipue q̃ miſſas ꝓ precio di-
cunt: pactũ ſup hoc faciẽtes/ ⁊ ad hoc etiã
ſe offerentes q̃ſi cum iuda dicentes. Quid
vultis mihi dare ⁊ ego vob̃ eũ tradam:
¶ Septimo/ oẽs fornicatores q̃ ꝓ minima
delectatione aiam ſuã chꝛi ſanguie redem-
ptã/ diabolo vendunt. et fornicatrices ſeu
meretrices q̃ ꝓ pcio ⁊ pecunia ſeipas chꝛi
ſanguine redẽptas ꝓſtituũt. fautores aũt
aut fautrices taliũ ⁊ ſpecialr̃ vetule ille in-
diabolate q̃ iuuẽculas ꝑdũt ⁊ decipiunt et
vendũt: et aliq̃n etiã (qd horribile ẽ) filias
ꝓprias. Hi oẽs ſocij atqꝫ fratres iude: q̃a
ſanguinis chꝛiſti precium vendunt.
¶ Octauo/ ſpecialiter ſacerdotes fornica-
rij: q̃ꝝ etiã aliq̃ aliq̃n ɔcubinas hñt publi-
ce ⁊ notorie. Hiero. Dic ſacerdos: dic cle-
rice quõ iiſdẽ labijs qbꝫ oſcular̃ es filium
vgis id eſt chꝛm in ſacro altaris: oſcularis
labia meretricis. O iuda oſculo filiũ hois
tradis. i. ſimilis ei. Hec ille. ¶ Nono/ Illi
q̃ ꝓ munere ſub aliq̃ falſa apparẽtia ꝟitatꝫ
innocentẽ ledũt: grauãt: ꝑdunt: ⁊ decipiũt
vt falſi teſtes: ⁊ q̃ iuſticiã vendunt: vel ſub
vmbra iuſticie paupes ⁊ innocẽtes ꝓ mu-
nere ledũt ⁊ decipiũt: vt ſunt falſi iudices
Uñ glo. ſup Mat. Multi hodie ſunt qui
execrant᷑ factũ iude ⁊ idem faciunt. Nã cũ
ꝓ munere falſum teſtimoniũ dicũt: deum
q̃ veritas eſt vendũt. Similr̃ q̃ ꝓ munere
falſum iudiciũ faciũt: deũ q̃ iuſticia eſt vẽ-
dunt. Illi etiã q̃ ꝓ mũere iuſticiã puniti-
uã impediũt vel omittũt. ¶ Decimo/ oẽs
in pctis indurati ⁊ etiã excõicati autorita-
tem eccl'ie ɔtẽnentes: queãdmodũ et Iu-
das indurat⁹ audire noluit correctiõeꝫ dñi.
¶ Undecimo confiteri differẽtes: qui q̃-
dãmodo iuda peiores dici pñt. qui iudas
non multũ diſtulit penitere ⁊ confiteri.
¶ Duodecimo/ oẽs indigne cõmunican-
tes: qui q̃ntum eſt ex ſeipſis chꝛm diabolo
tradunt: dum ipm ponunt in loco diabolo
ſubiecto. Unõ de q̃libet tali dicere poteſt
dñs quod de iuda dicebat. Ueruntñ ma-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nus tradentis me mecum eſt in menſa.

¶ Tredecimo/omnes recidiuātes in peccatū poſt cōmunionē: qui etiam dñm quē receperūt q̄ntum in ſeipſis eſt diabolo tradunt: qm̄ locū in quo dñm receperūt diabolo ſubijciūt. Hi oēs ſupradicti fratres ⁊ ſocij iude. ¶ Quartodecimo mūdus ſocius eſt ⁊ frater Jude. Hoc eſt: oēs diuitie: delitie: ⁊ honores: Mūdus q̄ppe qn̄ diuitias dat ad libitū: ſalutare dr̄. hoc eſt: ſpē vanā ſalutꝫ pmittere. qn̄ dat ſolatia ⁊ delitias: tunc oſculat᷑. qn̄ dat honores: tunc amplexat᷑. Sed his omnibꝰ modis quaſi iudas decipit ⁊ morti eterne tradit. Job. xxj Ducūt em̄ in bonis dies ſuos: in puncto aūt ad inferna deſcendūt. ¶ Quintodecimo/omnes fures: raptores: ⁊ res alienas quouis modo iniuſte detinentes. Judas em̄ fur erat: vt habet᷑ Joā. xij. Jmo multi tales ſunt iuda peiores. qꝛ multi tales ſūt q̄ nō penitēt nec ꝯfitent᷑: aut ſi qn̄qꝫ confiteant᷑: tn̄ reſtituere nolūt. Judas aūt penituit ⁊ ſeipm̄ accuſauit ⁊ pecuniā reſtituit. qꝛ tridecim argenteos retulit pncipibꝰ ſacerdotum. Principes aūt ſacerdotū acceptis argenteis dixerūt. Non licet mittere in corbanam: vbi ſcz reponebant᷑ oblationes templi: quia p̄ciū ſanguinis eſt. Aug. Qualis illa innocentie ſimulatio: pecuniā ſanguinis non mittere in arcam: ⁊ ipm̄ ſanguinem mittere in ꝯſcientiā. Hiero. Vere culicem excolātes ⁊ camelū glutientes. Si em̄ ideo non mittūt pecuniā in corbanā hoc eſt in gazophilaciū ⁊ domo dei qꝛ p̄ciū ſanguis eſt: cur ipe ſanguis effundit᷑: Hec ille. Cōſilio itaqꝫ inito emerunt ex illis agrū cuiuſdā figuli in ſepulturā peregrinoꝝ. et dict' eſt ager ille acheldemach. id eſt ager ſanguinis. Et ibi poſtea edificata eſt eccleſia oīm ſanctoꝝ. Jn hoc notatur ꝙ chriſtus p ſuum ſanguinē nobis peregrinis emit q̄etem ppetuam. Aug. Nos peregrini in hoc mūdo ſumus: ⁊ tanqꝫ hoſpites in hac luce verſamur. Hec ille Ex dictis igit᷑ apparet q̄ ignominioſe reprobat' eſt domin' a pncipibus ſacerdotū et ſcribis. Conſidera igitur ⁊ toto corde meditare o chriſtiane: qm̄ chriſtus domin' tu' multas ſuſtinuit ignominias vt tibi gloriam adq̄reret ſempiternaꝫ. Non ſit ergo vobis durum illatas ſibi pro vobis iniurias recordari. Hoc igit᷑ ſentite in vobis quod ⁊ in chr̄o Jeſu.

Quarta eſt ꝯſideratio facinoroſe iudicationis. qualiter vicꝫ impie pro nobis iudicatus eſt ad mortē chriſtus ieſus dulciſſimus. Ubi ſunt ſeptem cōſiderāda facinora ſiue ſeptem ipietates.

¶ Prima eſt impietas deteſtande accuſationis.

¶ Secunda eſt impietas improbande remiſſionis.

¶ Tertia eſt impietas abominande preelectionis.

¶ Quarta eſt impietas execrande flagellationis.

¶ Quinta eſt impietas vituperande illuſionis.

¶ Sexta eſt impietas condemnande negationis.

¶ Septima eſt impietas reprobande ſententiationis.

Prima eſt impietas dete

ſtande accuſatiōis: q̄liter ſcz iudei accuſauerūt eum coram pilato. Facto em̄ mane: adduxerūt eum vinctū manibꝰ (vt dicitur) poſt tergum ligatis cum multis cōuicijs ad pilatum: vt iudicaret eū autoritate publica. Ductus eſt ergo in pretoriū: quod eſt loc' vbi Pilatus faciebat iudicia. Jpſi aūt qui adduxerunt non introierunt in p̄torium: vt non contaminarent᷑ intrādo domū gentilis. ſcz pilati. ſed manducarēt paſcha. i. azymos panes: quos nō licebat edere niſi mundis. Dies em̄ azymoꝝ inceperant in q̄bus cōtaminatio illis erat intrare domū alienigene. Aug'. O impia cecitas: alienigene iudicis pretorio cōtaminari timebant: et fratris innocentis ſanguinem non timebant. Hec ille. Jſtis ſunt ſimiles qui de modicis facientes conſcientiam: enormia non curant. Tunc Pilatus ſciens modum ipſoꝝ: exiuit ad eos foras de pretorio. Jpe enim erat medius hinc inde diſcurrens. Queſiuit ergo. Quā accuſationē affertis aduerſus hominē hūc: Reſponderunt. Si non eſſet hic malefactor: non tibi tradidiſſemus euꝫ. q. d. nos qui ſumus tante autoritatis. Sic homines malicioſi corā iudicibꝰ ſe iuſtificant vt